

Marttala/ Kuopion toimisto**Ajurinkatu 43, 70110 Kuopio**

Toimisto avoinna maanantaina klo 10–16

puh. 050 339 4260

[HUOMIO/ UUSI OSOITE: savon@martat.fi](mailto:savon@martat.fi)**6.-12.3.2017 toimistomme on suljettuna!****Uusi Marttala, Kuopion opetuskeittiö/ kurssit ja luennot
Haapaniemenkatu 43, Kuopio/ B-ovi****Marttakeskus/ Mikkelin toimisto****Hallituskatu 7 A 1, 50100 Mikkeli**

Toimisto avoinna maanantaina klo 10–15 ja torstaina klo 15–17.30

puh. 050 581 3690

*****

Hyvvee uutta vuotta Savon martat!

Juhlavuosi on alkamassa. Juhlimme 100-vuotiaista Suomea monin tavoin. Martat juhlivat Suomea. Pohjois-Savossa on ollut piiri 100 vuotta. On tiedossa hyvin juhlava vuosi meille kaikille.

Pohjois-Savon ja Etelä-Savon Martat ovat edelläkävijöinä katsoneet tulevaisuuteen ja ennakoineet yhteiskuntamme kehitystä muuttuvassa ympäristössä. Tässä muutoksessa kolmannen sektorin tulee olla mukana eli me martat, koska vain aikaa seuraamalla yhdistykset varmistavat elinvoimaisuuden.

Nykyisin muutoksia tapahtuu nopeasti, ja usein monia muutoksia yhtä aikaa. Muutos on kuitenkin luonnollinen ja välttämätön kehittymisen mahdollistaja. Muutos on uhka, mutta myös mahdollisuus. Se on uuden luomista, epäjatkuvuutta, tuttujen ja turvallisten suhteiden ja järjestelmien tuhoutumista. Muutos on hyppäys tuntemattomaan.

Viime vuosikymmenten aikana tapahtunut teknologian kehittyminen, taloudelliset muutokset, kilpailu sekä niihin liittyen tehokkuuden ja palvelun vaatimukset ovat saaneet aikaan murroksen monella tasolla – myös Martoilla. Yhteiskunnan muutosvaltavirratt heijastuvat väistämättä myös meihin marttoihin. Taloudelliset haasteet on yksi merkittävä muutokseen ajava tekijä. Valtionapu on pienentynyt useamman vuoden ajan, joten meidän oli toimittava.

Martat

Pohjois-Savon ja Etelä-Savon Martat yhdistyivät 1.1.2017. Vuosi 2017 on muutoksesta johtuvien asioiden viemistä loppuun ja sopeutumista. Vasta myöhemmin voidaan arvioida, mitä tämä muutos toi tullessaan. Tavoitteena on marittatoiminnan pitäminen elinvoimaisena kustannustehokkaasti koko Savossa.

Muutokseen suhtautuminen vaihtelee yksilöiden välillä innostuksesta pelkoon ja ahdistukseen. Aikaisemmat kokemukset muutoksista ja niiden seurauksista, terveydentila, elämäntilanne, motivaatio ja oma rooli vaikuttavat asennoitumiseen. Myös persoonallisuustekijöillä on merkitystä. Ihminen kokee turvatomuutta, kun muutoksia tapahtuu liikaa, monella tasolla ja liian nopeasti. Jokainen meistä kokee siis muutoksen yksilöllisesti – toiselle se on elämää järkyttävä ja toiselle se on mahdollisuus uuden kokemiseen. Muutos on oppimisprosessi! Se meidän on hyvää pitää mielessä.

Juhlavaa vuotta 2017, juhlikaamme sitä Savossa voimaantuen!

Sonja Haapakoski

Savon Martat ry:n hallituksen puheenjohtaja
 puh. 040 867 2258
 mainiotmartat@luukku.com
<http://marttailu.blogspot.fi>
<https://www.facebook.com/sonja.haapakoski.7>
<https://twitter.com/haapakoskis>
<https://instagram.com/haapakoskis>
<https://fi.pinterest.com/sonjahaapakoski>

2. SAVON MARTAT/ YLEISIÄ ASIOITA

lisätietoja Anne Matilainen, anne.matilainen@martat.fi, puh. 050 339 4261

A. Yhdistysten jäsenrekisterit/ liite: luottamushenkilöluettelo

Vuosikokousten jälkeen on hyvä päivittää jäsenrekisteriin muuttuneet tiedot.

Yhdistykset voivat tallentaa vuoden 2017 luottamushenkilöiden tiedot suoraan sähköiseen jäsenrekisteriin.

Sähköisestä jäsenrekisteristä emme voi vielä ottaa tarvittavia tulosteita piiriin käyttöön, joten tarvitsemme tiedot myös teiltä, jotka käytätte sähköistä jäsenrekisteriä.

Näin varmistamme, että postimme tulevat oikeaan osoitteeseen.

Voitte ilmoittaa myös yhdistyksenne edustajien tiedot piiriin kevät- ja syyskokouksiin luottamushenkilöluettelolla, niin emme tarvitse myöhemmin yhdistykseltänne valtakirjaa kokousedustajallenne.

Kirjeen liitteenä luottamushenkilöluettelo vuodelle 2017, joka on palautettava piiriin 3.3.2017 mennessä joko postitse tai sähköpostilla Kuopion toimistoon.

B. Yhdistyksen yhteystiedot piiriin internetsivuille, liite

Päivitämme yhdistyksenne yhteystiedot nettisivuille palautettuanne lomakkeen. Tarkistattekko vuosikokouksen jälkeen, että tiedot ovat ajan tasalla ja tarvittaessa lähetätte päivitettyt tiedot meille.

C. Hinnasto 2017

Savon Marttojen hinnastot yhtenäistettiin 1.1.2017. Pohjois-Savossa on ollut martoille edullisempi kurssihinta ja se otettiin käyttöön Savon Marttojen hinnastossa.

- perusmaksu piirin järjestämiltä kursseilta: kurssit, luennot/ 20 euroa martoilta, muilta 25 euroa, tarvittaessa korkeampi kurssimaksu, jos on kalliit raaka-aineet (martta-alennus/5 euroa, huomioidaan kurssihinnassa)
- piirin järjestämät **ketjukoulutukset**: 2 marttaa marttayhdistyksen lähettäminä 10 euroa/ martta, muut osallistujat hinnaston mukaan
- yrityskurssit/ 10 osallistujaa, seuraavista osallistujista + 49,60 euroa
  - Pohjois-Savon maakunta 558 euroa
  - Etelä-Savon maakunta 508,40 euroa
- yritysluennot/ 10 osallistujaa: Pohjois-Savo 434 euroa, seuraavista osallistujista + 24,80 euroa
- Muut kuin valtionapukurssit marttayhdistyksille 250 euroa + kilometrikorvaus
- Kurssien elintarvikkeiden hankinta (piirin työntekijä), keräilymaksu 20 euroa/ kurssi.
- Muut kurssi- ja luentohinnat säilyvät ennallaan.

D. Martat-lehti verkossa

Martat-lehteä voi lukea verkossa, salasana on Martat2017.

3. TULEVIA KURSSEJA JA TAPAHTUMIA

Ilmoittautuminen viimeistään 10 päivää ennen!

Ilmoittautua voi joko netin tapahtumakalenterin kautta
<http://www.martat.fi/piirit/savonmartat/tapahtumat/>

tai toimistoihin niiden aukioloaikoina

Kuopion toimisto avoinna maanantaina klo 10–16
puh. 050 339 4260, savon@martat.fi

Mikkelin toimisto avoinna maanantaina klo 10–15 ja torstaina klo 15–17.30
puh. 050 581 3690

Tapahtumakalenterissa lisää kursseja <http://www.martat.fi/piirit/savonmartat/tapahtumat/>

Arkistointikoulutus 28.1.2017 Kuopiossa klo 10–15, Haapaniemenkatu 23

Arkistointi on jokaisen yhdistyksen velvollisuus. Jokaisella yhdistyksellä tulisi olla vähintään yksi arkistovastaava. Kurssista on hyötyä myös kotiarkiston järjestämisessä.

Arkistokurssin aikana tutustutaan yhdistyksen arkipäivän arkistointityöhön, arkistosuunnitelmaan ja tietokoneen ja pilvipalveluiden käyttöön arkistoaineiston tallennuksessa. Lyhyesti käydään läpi myös valokuvien dokumentointi.

Kouluttajana on tietokirjailija, marttahistorioitsija Kirsi Vesterbacka. Hän on kirjoittanut ja ohjannut muun muassa Marttaliiton arkistointia ja hän on toiminut Marttojen perinnetietokeskus Syreenin johtajana.

Osallistumismaksuun 20 euroa sisältyy opetus, kahvit ja opetusmateriaalia. Koulutus on tarkoitettu kaikkien yhdistysten toimijoille tai muutoin asiasta kiinnostuneille.

Juhlat kotona -ketjukoulutukset klo 17–20

31.1.2017 Iisalmi/ Juhani Ahon koulu, Päiviönkatu 8, Iisalmi

1.2.2017 Varkaus/ Könönpellon seurakuntatalo, Atolantie, Varkaus

2.2.2017 Kuopio/ Uusi Marttala, Haapaniemenkatu 23, Kuopio

25.4.2017 Savonlinna, HUOMIO! klo 15–18/ Savonlinnan srk-keskus, Kirkkokatu 17, Savonlinna

Suomi100-vuoden kunniaksi syödään yhdessä. Marttojen ohjeilla järjestät tunnelmalliset kotijuhlat. Martat antavat vinkkejä juhlien järjestämiseen, kattamiseen, koristeluun ja juhlaetikettiin. Suomen 100-vuotissyntymäpäivän kunniaksi on koottu kolme sesonginmukaista tarjoiluehdotusta ruokaohjeineen.

Tavoitteena on juhlistaa Suomen 100-vuotisjuhlavuotta kokoontumalla yhteisen pöydän ääreen. Martat haluavat edistää yhteisöllisyyttä ja yhdessä syömisen kulttuuria.

Parasta perunasta arkeen ja juhlaan -ketjukoulutukset klo 17–20

9.2.2017 Mikkeli/ Hallituskatu 7 A 1, Mikkeli

28.2.2017 Iisalmi/ Juhani Ahon koulu, Päiviönkatu 8, Iisalmi

1.3.2017 Varkaus/ Könönpellon seurakuntatalo, Atolantie, Varkaus

2.3.2017 Kuopio/ Uusi Marttala, Haapaniemenkatu 23, Kuopio

Peruna on monipuolinen ja edullinen ruoka-aine. Peruna taipuu niin arki- kuin juhlaruokaiksi. Peruna on kotoinen ja ravintorikas raaka-aine ja siitä saa valmistettua myös eksoottisempia ruokia. Kertoa perunan monipuolisuudesta ruoanvalmistuksessa sekä perunan ravitsemuksellisista eduista.

15.2.2017 Siemenilta ja 'Hyötykasviyhdistyksen alaosaosto 15 vuotta' - juhlavuoden avaus klo 17.30–19.30 Kuopio/ Marttala, Haapaniemenkatu 23, Kuopio

Asiantuntija Hyötykasviyhdistyksestä Helsingistä

Luento siementen kylvöstä ja taimikasvatuksesta. Käydään läpi siemenluettelon uutuudet vuodelle 2017. Hyötykasviyhdistyksen jäsenet, ottakaa uusi siemenluettelo mukaan, jonka saatte postissa vuoden alussa

kotiin. Luennoitsija varmentuu myöhemmin Hyötykasviyhdistykseltä. Tilaisuus on kaikille avoin ja maksuton. Tilaisuuden järjestävät yhteistyössä Hyötykasviyhdistyksen Kuopion alaosasto ja Savon Martat.

18.2.2017 Puheenjohtajien parlamentti ja Opintotoiminnan info, klo 10–14

Mikkeli/ Hallituskatu 7 A 1, Mikkeli

18.3.2017 Puheenjohtajien parlamentti ja Opintotoiminnan info, klo 10–14, Kuopio/ Marttala, Haapaniemenkatu 23, Kuopio

Marttabrändi, ajankohtaiset asiat ja tulevat uudistukset marttajärjestössä. Opintotoiminnan info. Taitoavaimet, harrastusmerkit ja osajapassit, - mahdollisuus osallistua, oppia ja kehittää! Marttojen opintovastaava kertoo marttojen opinnoista (5-20 op), sisällöistä ja suorittamisesta. Vinkkejä myös opintokerhotoimintaan.

28.2.2017 Pikkukokkien välipalat, klo 9-13, Mikkeli/ Hallituskatu 7 A 1, Mikkeli

1.3.2017 Pikkukokit leipovat klo 9-13, Mikkeli/ Hallituskatu 7 A 1, Mikkeli

Järjestämme hiihtolomaviikolla 2 pikkukokkikurssia 7-10-vuotiaille lapsille, ei tarvitse osallistua molemmille kursseille, mutta ilmoittautuminen vähintään viikkoa ennen tärkeä.

13.3.2017 Puutarhamarttojen koulutus - Kukkia koko kesäksi, klo 17–20, Kuopio/Uusi Marttala, Haapaniemenkatu 23, Kuopio

15.3.2017 Puutarhamarttojen koulutus - Kukkia koko kesäksi, klo 17–20, Iisalmi/ paikka tarkentuu myöhemmin

16.3.2017 Puutarhamarttojen koulutus - Kukkia koko kesäksi, klo 17–20, Varkaus/ paikka tarkentuu myöhemmin

31.3.2017 Kukkia koko kesäksi, klo 17–18.30, Mikkeli/ Hallituskatu 7 A 1, Mikkeli

Ohjelma ja hinnat tarkentuvat myöhemmin. Kevään sipulikukat, kesäkukat, perennat, kukkivat pensaat ja pikkupuut. 'Kukkiva aineisto', jota puutarhamartta voi edelleen hyödyntää yhdistyksen puutarhailloissa tai tietoisuina yhdistystapahtumissa

15.3.2017 Kuun vaikutus puutarhan hoidossa, klo 17.30–19.30

Kuopio/ Marttala, Haapaniemenkatu 23, Kuopio

Anne Pöyhönen kertoo vanhan perimätiedon neuvoista, milloin on paras aika kylvää ja istuttaa kasvit, koulia taimet, ottaa pistokkaita, kääntää maa, poistaa rikkaruohot, hävittää vesakot, perustaa komposti ja istuttaa puiden taimet tai hoitaa jo istutettuja.

Milloin on kuukierron mukaan parasta tehdä pihan puiden ja pensaiden leikkaukset? Milloin varttaminen onnistuu parhaiten? Mitä ovat vesipäivät, jona kasvi imee kasteluv veden parhaiten käyttöönsä? Millä kuunvaiheella tehdään saunavasta, kerätään yrtit ja säilötään marjat?

Milloin leipätaikina nousee parhaiten, vesi puhdistaa lian ja pesee pyykin ja mikä on paras hiusten leikkau päivä? Miten täysikuu vaikuttaa ja miksi se valvottaa monia? Miten terveyttä hoidetaan kuunkierron mukaan? Tilaisuudessa on myynnissä kuukirjoja- ja kalentereita.

Tilaisuuden järjestävät yhteistyössä Hyötykasviyhdistys Kuopion alaosasto ja Savon Martat.

16.3.2017 Raakasuklaa ja raakakakkujen valmistus –ruokakurssi, klo 17–20, Mikkeli/ Hallituskatu 7 A 1, Mikkeli

Tutustutaan raakasuklaaseen ja raakakakkujen valmistukseen.

23.3.2017 Gluteeniton leivonta, klo 17–20, Kuopio/ Uusi Marttala, Haapaniemenkatu 23, Kuopio

Kurssilla leivotaan gluteenittomasti sekä tutustutaan gluteenittoman leivonnan raaka-aineisiin.

Gluteeniton leivonta eroaa tavallisesta leipomisesta, mutta onnistuu, kun oppii muutamia niksejä. Gluteenitonta ruokavaliota noudattavat keliakiaa sairastavat, mutta myös muista syistä viljojen gluteenia karttavat. Kurssilla leivotaan gluteenittomasti leipää sekä suolaisia ja makeita herkkuja. Tutustutaan gluteenittoman leivonnan raaka-aineisiin.

30.3.2017 Tunnelmalliset kotijuhlat –ruokakurssi, klo 17–20, Mikkeli/ Hallituskatu 7 A 1, Mikkeli

30.3.2017 Juhlaetiketti – luento, klo 18–19.30, Kuopio/ Uusi Marttala, Haapaniemenkatu 23, Kuopio

Juhlaetiketti ei ole orjallisesti noudatettava sääntö vaan ohje, joka auttaa meitä käyttäytymään kauniisti.

Hyvät tavat opitaan jo kotona ja koulussa. Perhejuhlien tavat siirtyvät lapsille ja nuorille käytännön kautta. Tavat muuttuvat ja uudistuvat. Kun olet itse juhlassa emäntänä/isäntänä tai vieraana, on mukava tietää mm. miten käyttäytyä ja pukeutua. Päivittää omat tiedot ja taidot hyvistä tavoista ja kannustaa järjestämään erilaisia juhlia. Kutsuminen ja kiittäminen, pöytäetiketti, pukeutuminen, kännykän käyttö ja valokuvaaminen, lahjat ja kukat, puheet ja ohjelma, isäntänä/emäntänä/vieraana.

4.4.2017 Luottamushenkilöiden koulutus, klo 18–20, Kuopio/ Uusi Marttala, Haapaniemenkatu 23, Kuopio

5.4.2017 Luottamushenkilöiden koulutus, klo 18–20, Iisalmi/ paikka tarkentuu myöhemmin

6.4.2017 Luottamushenkilöiden koulutus, klo 18–20, Varkaus/ paikka tarkentuu myöhemmin

Nettisivujen uudistus, ajankohtaiset asiat yhdistyksen hallinnossa. Yhdistymisen tuomat muutokset piirin toiminnassa.

4. MARTTAYHDISTEN T-PAIDAT

Kuopiossa on yritys, josta voi tilata marttayhdistyksen nimellä t-paitoja.

Tikki-Miettinen Oy, Olli-Pekka Korhonen puh. 050 593 8035, olli-pekka.korhonen(at)tikkimiettinen.fi

Tikki-Miettisen tarjous marttayhdistyksille:

Suosituksessa klassikkomallissa on nyt uudistettu mitoitus! Laadukasta esikutistettua, rengaskehrättyä kampa-uuvilla. Kaksinkertainen kaularesori, jossa joustavaa elastaania. Sivusaumaton malli.

Tuotetiedot

•100 % puuvilla •Paino: 160 g/m² •Värit: Lime, sininen, punainen. •Koot:XS-3XL.

Painatustiedot

OLEN MARTTA MONESSA MUKANA, jonka alle yhdistyksenne nimi. Painatus eteen valkealla.
•Painatus on 1:1. Painatus tulee sijoittaa keskelle T-paitaa, rintakehän korkeudelle.

Hinta 14,90€ sisältää Alv:n 24 %. Määrä minimi 10 kpl.

4. VUODEN 2017 MATKAT

Ilmoittautuminen matkoille on jo käynnissä, lue lisää ja varaa paikkasi.
<http://www.martat.fi/piirit/savonmartat/tapahtumat/>

- Edinburgh ja hurmaava Skotlanti 11.–15.5.2017
- Puutarhan opintoretki Oulun ja Raahen seudulle 9.-11.6.2017
- Ahvenanmaa ja saaristo 7.-9.8.2017

Yhteystiedot:**Savon Martat ry/ toimisto**

Ajurinkatu 43, 70110 Kuopio

Toiminnanjohtaja Anne Matilainen

puhelin 050 3394 261, anne.matilainen@martat.fi

Järjestön opintovastaava, kotipuutarha- ja ympäristöasiantuntija Tiina Ikonen

puhelin 050 3394 262, tiina.ikonen@martat.fi

Kotitalousasiantuntija Heta Nykänen

puhelin 050 3394 259, heta.nykanen@martat.fi

Toimistos sihteeri Helena Varmo

puh. 050 339 4260, savon@martat.fi

Marttakeskus/ Mikkelin toimisto

Hallituskatu 7 A 1, 50100 Mikkeli

Toimisto avoinna maanantaina klo 10–15 ja torstaina klo 15–17.30

puh. 050 581 3690

etela-savon@martat.fi

Etelä-Savon aluejohtaja Ritva Otva

puh. 050 581 3690, ritva.otva@martat.fi

Kotitalousasiantuntija Satu Räsänen

puh. 044 022 8915, satu.rasanen@martat.fi

Järjestämme kursseja ja luentoja yhteistyössä Opintokeskus Siviksen kanssa

